

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Dotyczy: przyszłości Puszczy Białowieskiej i poprawy wizerunku Polski w świecie

Szanowny Panie Premierze!

Polska, wspólnie z Białorusią ponosi odpowiedzialność za los Puszczy Białowieskiej, unikatowego kompleksu leśnego, kształtowanego od 12 tysięcy lat przez procesy naturalne. W Puszczy przetrwały ostatnie fragmenty pierwotnych lasów, niegdyś pokrywających Europę. O wyjątkowości Puszczy decyduje to, że las ten powstał i na znacznym obszarze rozwija się bez udziału człowieka. Żyje tu nadal wiele gatunków zwierząt, roślin i grzybów, które wyginęły już w innych lasach, w tym żubr – największe zwierzę lądowe Europy. Obszary lasów naturalnego pochodzenia stanowią swego rodzaju żywe muzeum, okno w przeszłość, przez które możemy obserwować, jak funkcjonują lasy bez interwencji człowieka. Wartości te sprawiły, że Puszcza uzyskała status obszaru Dziedzictwa Ludzkości UNESCO. Jest to jedyny tej rangi obiekt przyrodniczy w Polsce. Zachowanie tego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego powinno być naszym najwyższym priorytetem i to nie tylko dlatego, że zobowiązują nas do tego przepisy prawa polskiego i unijnego. Winniśmy to przede wszystkim naszym przodkom, którzy przez kilkaset lat chronili Puszcę, winniśmy to przyszłym pokoleniom, które powinny mieć okazję do zobaczenia lasu naturalnego na własne oczy. Jeśli chcemy zachować do siebie szacunek, móc mienić się człowiekiem rozumnym (*Homo sapiens*), musimy Puszczy zapewnić przetrwanie.

Puszcza Białowieska ma wyjątkowe znaczenie dla ochrony przyrody.

Bogactwo grzybów, roślin i zwierząt jest wyjątkowo wysokie, szczególnie ważne są organizmy, których występowanie zależy od obecności starych drzew i martwego, rozkładającego się drewna. Puszcza **ma też olbrzymie znaczenie dla nauk biologicznych**, podobne do tego, jakie mają kosmiczny teleskop Hubble'a dla astronomii, czy laboratorium CERN dla fizyków. Jedyną różnicą jest to, że jeśli zniszczony zostanie teleskop czy laboratorium w Genewie, będziemy w stanie je odbudować, natomiast zagłada lasu pierwotnego będzie nieodwracalna.

Puszcza Białowieska, ze swoimi olbrzymimi drzewami (najwyższe świerki dorastają tu do wysokości 52 m, obwód najgrubszych dębów przekracza 7 m,

najstarsze drzewa pamiętają czasy pierwszych Jagiellonów), związana nierozdzielnie z naszą historią, będąca źródłem natchnienia dla pokoleń artystów, **stanowi część naszego i światowego dziedzictwa kulturowego.**

Puszcza Białowieska to też wielka atrakcja turystyczna przyciągająca corocznie setki tysięcy turystów, co przyczynia się do rozwoju regionu i wzrostu zamożności lokalnej społeczności.

Puszcza przetrwała, gdyż od XV aż do początków dwudziestego wieku była chroniona jako dobra królewskie i carskie. Dopiero w czasie pierwszej wojny światowej rozpoczęły się prowadzone na wielką, przemysłową skalę wyręby. Po drugiej wojnie Puszcza została podzielona między Polskę a Białoruś. W naszej części Puszczy, poza niewielkim wyłączonym z eksploatacji obszarem (6%), kontynuowano wyręby na skalę gospodarczą. Trwająca zaledwie 90 lat eksploatacja miała dramatyczny wręcz wpływ na Puszcę. W ciągu tego czasu znaczna część obszarów porośniętych pierwotnym lasem została wyrębana i zastąpiona przez plantacje. **Pomimo licznych postulatów i projektów objęcia należytą ochroną całego obszaru Puszczy, proces usuwania resztek drzewostanów naturalnych trwa. Jeśli proces ten nie zostanie zatrzymany, praktycznie wszystkie fragmenty naturalne zostaną wycięte w nadchodzących latach i ostatni pierwotny las Europy zniknie.**

Traktowanie Puszczy Białowieskiej jako źródła surowca na deski jest takim samym barbarzyństwem, jak traktowanie Wawelu jako składu materiałów budowlanych. Pisał o tym Czesław Miłosz w artykule „Rozebrać Wawel na cegły”. To niezwykle trafne porównanie, bo Puszcza Białowieska jest dla Polski tej rangi obiektem-symboliem, co Wawel z grobami królewskimi. **Nie stać nas na bezpowrotną utratę tego, czego nie posiada już prawie żaden inny naród europejski – pozostałości pierwotnego lasu naturalnego.**

Wszystkie dotychczasowe działania, podejmowane dla ochrony Puszczy okazały się nieskuteczne. Kolejni ministrowie środowiska nie chcieli/ byli zbyt słabi, by skutecznie przeciwstawić się grupowym interesom ludzi zainteresowanych eksploatacją drewna, by działać na rzecz zachowania zasobów Puszczy. Korporacyjny interes administracji lasów państwowych okazywał się zawsze silniejszy niż interes państwa, niż dobre imię Polski w świecie. Jedynie wsparcie całego Rządu może stać się tu skuteczną przeciwwagą. Stąd nasz list do Pana.

Panie Premierze!

Problem ochrony Puszczy, wstrzymania wyrębów w lasach naturalnego pochodzenia, jest sprawą bardzo pilną, kolejne fragmenty naturalnego lasu są wycinane i zamieniane na

plantacje. Wielkie drzewa, pomniki przyrody, świadkowie naszej historii, są przerabiane na deski. Jest to kompromitacja dla Polski. Dlatego prosimy o jak najszybsze podjęcie kroków zmierzających do ochrony tego unikatowego lasu na całym jej obszarze. **W tym roku przypada stulecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Uczcijmy tę rocznicę obejmując ochroną całą Puszcę Białowieską w parku narodowym!**

Z wyrazami poważania

prof. dr hab. **Oleg Aleksandrowicz** Instytut Biologii i Ochrony Środowiska Akademii Pomorskiej w Słupsku

dr **Piotr Bałazy** Instytut Oceanologii PAN, Sopot

dr hab. **Adam Barcikowski** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UMK, emeryt

dr hab., prof. **Karolina Bącela-Spychalska** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego

dr **Małgorzata Blicharska** Department of Earth Sciences, Uppsala University

dr **Michał Bogdziewicz** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

dr **Richard K. Broughton** Centre for Ecology & Hydrology, Wielka Brytania

dr inż. **Lech Buchholz** Polskie Towarzystwo Entomologiczne

prof. dr hab. **Przemysław Busse** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, emeryt

dr **Sławomir Chmielewski** Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne

dr **Marta Cholewa** Wydział Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego

dr **Marcin Churski** Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża

dr hab., prof. **Przemysław Chylarecki** Muzeum i Instytut Zoologii PAN

dr hab., prof. **Dorota Czeszczewik** Wydział Przyrodniczy Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach

dr **Zygmunt Dajdok** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

dr **Piotr Dąbrowski** Polski Narodowy Komitet UNESCO-MAB

dr **Michał Falkowski** Mazowiecko-Świętokrzyskie Towarzystwo Ornitologiczne

dr hab., prof. **Ewa Fudali** Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu

prof. dr hab. **Beata Gabryś** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego

prof. dr hab. **Grzegorz Gabryś** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Zielonogórskiego

dr **Halina Galera** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

dr **Arnold Garbiec** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

dr **Michał Goc** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego

mgr **Ewa Gołaszewska** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego

dr **Zbigniew Gołąb** Park Narodowy Gór Stołowych, emeryt

mgr **Michał Gorczak** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

dr **Iwona Gottfried** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

dr inż. **Mirosława Górecka** Wydział Rolnictwa i Biologii SGGW

prof. dr hab. **Jan Gutowicz** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

prof. dr hab. **Jerzy M. Gutowski** Instytut Badawczy Leśnictwa, Białowieża
dr **Grzegorz Hebda** Wydział Przyrodniczo-Techniczny Uniwersytetu Opolskiego
dr **Aleksandra Jabłońska** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego
dr **Emilia Jakowska** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
dr hab., prof. **Dariusz Jakubas** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr hab., prof. **Małgorzata Janicka** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr hab. **Bogdan Jaroszewicz** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
dr hab. **Łukasz Kaczmarek** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr inż. **Marcin Kadej** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr **Joanna Kajzer-Bonk** Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego
dr **Wojciech Kania** Muzeum i Instytut Zoologii PAN, emeryt
dr hab., prof. **Monika Kędra** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
dr **Dorota Kidawa** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
prof. dr hab. **Hanna Kmita** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr hab., prof. **Mikołaj Kokociński** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr hab., prof. **Ziemowit Kosiński** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr hab. **Jan Kotusz** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr hab. **Lech Kotwicki** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
prof. dr hab. **Jan Kozłowski** Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, emeryt
dr hab. **Paulina Kramarz** Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego
dr **Marta Kras** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr hab. **Monika Krzyżanowska** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr hab. **Halina Kucharczyk** Wydział Biologii I Biotechnologii UMCS
dr hab., prof. **Lechosław Kuczyński** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr **Anna Kujawa** Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN
dr hab., prof. **Krzysztof Kujawa** Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN
dr **Sławomir Kwaśniewski** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
prof. dr hab. **Małgorzata Latałowa** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr **Joanna Legeżyńska** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
dr **Konrad Leśniowski** Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Rzeszowskiego
dr hab. **Mariusz Lewandowski** Wydział Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu, SGGW
dr **Joanna Łubocka** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
mgr **Agnieszka Majer** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr **Tomasz Mamos** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego
dr **Marta Maziarz** Muzeum i Instytut Zoologii PAN
dr **Natalia Miękus-Purwin** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
prof. dr hab. **Krzysztof Migala** Wydział Nauk o Ziemi i Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Wrocławskiego
dr **Andrzej Mikulski** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego

dr hab., prof. **Grzegorz Mikusiński** Swedish University of Agricultural Sciences, Uppsala
mgr **Agnieszka Mroczkowska** Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego
dr hab., prof. **Mirosław Nakonieczny** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
prof. dr hab. **Wojciech Niedbała** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr **Sabina Nowak** Stowarzyszenie dla Natury "Wilk"
dr hab., prof. **Sylwia Nowak** Wydział Przyrodniczo-Techniczny Uniwersytetu Opolskiego
dr hab., prof. **Arkadiusz Nowak** Wydział Przyrodniczo-Techniczny Uniwersytetu Opolskiego
dr **Jarosław K. Nowakowski** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
prof. dr hab. **Maria Ogielska** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr. hab. **Anna Orczewska** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
mgr **Beata Orłowska** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
prof. dr hab. **Tomasz S. Osiejuk** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr **Jerzy Parusel** Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w Katowicach
mgr **Alicja Pawelec** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
prof. dr hab. **Bogusław Pawłowski** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr **Anna Pędziszewka** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
prof. dr hab. **Andrzej Piechocki** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego
prof. dr hab. **Joanna Pijanowska** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
dr **Ewa Piotrowska** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr **Mateusz Płóciennik** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego
dr **Tomasz Podgórski** Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab., prof. **Władysław Polcyn** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
prof. dr hab. **Mirosław Przybylski** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego
prof. dr hab. **Jacek Radwan** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
mgr **Jarosław Raubic** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr hab. **Adam Rostański** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
dr hab. **Ireneusz Ruczyński** Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr **Rafał Ruta** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr **Tomasz Samojlik** Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża
dr hab., prof. **Nuria Selva** Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków
dr hab., prof. **Dariusz Skarżyński** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr hab. **Edyta Skierka** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
dr hab., prof. **Anna Skoracka** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
prof. dr hab. **Piotr Skubała** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
dr **Adrian Smolis** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
prof. dr hab. **Tadeusz Stawarczyk** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr hab. **Adam Stebel** Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
dr hab. **Krzysztof Stefaniak** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego

prof. dr hab. **Lech Stempniewicz** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr **Mirosław Stepaniuk** Stowarzyszenie Dziedzictwo Podlasia
prof. dr hab. **Józef Szmeja** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr **Jakub Szymkowiak** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr **Joanna Święta-Musznicka** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
prof. dr hab. **Dariusz Tarnawski** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
prof. dr hab. **Barbara Tokarska-Guzik** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego
dr hab. inż., prof. **Klara Tomaszewska** Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
prof. dr hab. **Ludwik Tomiałojć** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, emeryt
dr **Emilia Trudnowska** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
prof. dr hab. **Piotr Tryjanowski** Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
dr hab., prof. **Wojciech Tylmann** Wydział Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego
dr hab., prof. **Wiesław Walankiewicz** Wydział Przyrodniczy Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach
prof. dr hab. **Marek Wanat** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
prof. dr hab. **January Weiner** Wydział Biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, emeryt; (czł. rzeczywisty PAN, czł. czynny PAU)
prof. dr hab. **Helena Wesołowska** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
prof. dr hab. **Tomasz Wesołowski** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr **Agata Weydmann** Wydział Oceanografii i Geografii Uniwersytetu Gdańskiego
dr hab., prof. **Ewa Węgrzyn** Wydział Biotechnologii Uniwersytetu Rzeszowskiego
prof. dr hab. **Jan Marcin Węśławski** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
dr **Jolanta Wiedeńska** Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego
dr **Sylwia Wierzcholska** Wydział Przyrodniczo-Techniczny Uniwersytetu Opolskiego
dr hab. **Józef Wiktor** Instytut Oceanologii PAN, Sopot
dr hab., prof. **Katarzyna Wojczulanis-Jakubas** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
prof. dr hab. **Bronisław Wojtuń** Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego
dr **Marta Wrzosek** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
dr hab. inż., prof. **Andrzej Wuczyński** Instytut Ochrony Przyrody PAN
dr **Anna Wysocka** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr hab., prof. **Dariusz Wysocki** Wydział Biologii Uniwersytetu Szczecińskiego
dr **Krzysztof Zawierucha** Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
dr **Marcelina Zimny** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr **Adam Zwolicki** Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego
dr hab. **Marcin Zych** Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
dr Michał Żmihorski Instytut Ochrony Przyrody PAN
dr hab., prof. **Ludwik Żołnierz** Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
dr hab. **Roman Żurek** Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków

Korespondencję prosimy kierować na adres: prof. dr hab. Tomasz Wesółowski,
Pracownia Biologii Lasu Uniwersytetu Wrocławskiego, Sienkiewicza 21, 50 335
Wrocław tomasz.wesolowski@uwr.edu.pl

PS List nasz przekazujemy również do wiadomości mediów